

Motion

1981/82:2560

Kerstin Ekman och Kerstin Sandborg
Vissa sjöfartsfrågor (prop. 1981/82:217)

Som en följd av regeringens proposition om sjöfartspolitiken m. m. infördes per den 1 juli 1980 en förordning om statsbidrag till praktikplatser på fartyg (SFS 1980:464).

Statsbidraget utgår i mån av tillgång på medel till svenska rederiföretag som inrättar praktikplatser för sjömän som avser att uppnå behörighet som matros eller motorman på svenska fartyg. Bidraget betalas ut till arbetsgivaren. Det utgår för tid då styrd manskapspraktik pågår och för övrig praktik som fullgörs under tiden den 1 juli 1980 till den 30 september 1982. Ansökan om bidrag skall göras senast den 31 mars 1983.

Avsikten var att stödet i första hand skulle öka rederiernas möjligheter att anställa personer som genomgått drift- och underhållsteknisk linje, fartygsteknisk gren i gymnasieskolan eller därmed likvärdig utbildning. Härigenom skulle rekryteringen till sjöbefälsutbildningen stimuleras och det framtida behovet av behörigt sjöbefäl tryggas.

Möjligheterna att anordna praktikplatser har emellertid försvårats av en rad omständigheter. Antalet tillgängliga platser begränsas av fartygens storlek, maskinstyrka och trafikområde m. m. Genom att skolorna slutar till sommaren får man en rekryteringstopp vid denna tid i stället för en jämn spridning över hela året. I nuläget och sedan flera år tillbaka har de större rederierna dessutom ett överskott på matrosar och motormän. Här gör bestämmelserna i lagen om anställningsskydd att många matrosar och motormän upptar platser som annars skulle ha kunnat utnyttjas för nybörjare. Samtidigt finns ett stort antal arbetslösa matrosar och motormän. Dessutom är ett alltför litet antal av dessa intresserade av att studera till sjöbefäl. Därmed blir antalet sökande till högskolan otillräckligt med en i förlängningen åtföljande brist på sjöbefäl.

Dessa omständigheter tillsammans med komplicerade bidragsregler har gjort att stödet inte kommit att utnyttjas fullt ut.

I samband med de diskussioner som föregick den nu lagda sjöfartspolitiska propositionen hemställde såväl Sveriges Redareförening som de fackliga organisationerna att stödet fortsatt skulle utgå men att kravet på uppnådd behörighet som matros eller motorman skulle slopas samt att stödet också skulle kunna utgå till styrd praktik för befälsassistenter.

Enligt preliminära bedömningar kommer sannolikt inte mer än 14 miljoner av anslagna 20 milj. kr. att utnyttjas. Behovet av stöd för anordnande av rekryteringsplatser kvarstår emellertid alltjämt. Det är därför angeläget att de medel som kvarstår sedan avräkning och utbetalning av stöd enligt

nu gällande bestämmelser verkställtts ändå kan utnyttjas för sitt ursprungliga ändamål.

Därför bör dessa återstående medel få utnyttjas under tiden 30 september 1982 till den 30 september 1983. Ansökan om stöd enligt de nya reglerna bör kunna göras före den 31 mars 1984.

I syfte att minska tidigare olägenheter som begränsat stödets utnyttjande föreslås vidare att hittillsvarande bestämmelser ändras och får en utformning som i stort motsvarar villkoren för s. k. enskilt beredskapsarbete av den typ industriföretag i land kan utnyttja men med krav på minst en månads tjänstgöring ombord.

De föreslagna åtgärderna skulle väsentligt underlätta rederiernas möjligheter att anställa nybörjare och därmed också verksamt bidra till att minska den nu rådande ungdomsarbetslösheten.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs
att riksdagen beslutar förlänga tiden för statsbidrag till praktikantplatser på fartyg i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 13 maj 1982

KERSTIN EKMAN (fp)

KERSTIN SANDBORG (fp)